Euzkadi

ARRESE TA BEITIA

Biar izaneko gauza da autortzea, euskel olerkiak eldu ezpadira, gorengo malla, edo argitasunara aldi zarretan, zor yakola ez bai bagarik, laguntza, gitxi desiai, izan direlako bere eraitzailleak. Sarri aurkitzen ziran onek, euruen lanak argitaratuteko, laguntasun bagarik, sarri askotan galtzen zirala euruen lanak argitaratu baga.

Begiratu baño ez dago egikizun baten. Apurtxo bat biztu orduko egiten duan lanakaz asi da euskeraganako maitasuna. Ikasten dabiltz eukera, geitu dira euskel idazleak ta gure olerkiak, igoaz doaz garbitasunian, edertasunian.

Argi andiko aldiya euskaldun olerkiarentzat! Geure lenengo iragarleak, zoritxarrez laguntasunik euki ezpadabe ere, gaur zorionez esangiñei, laguntasun apur ategaz, geure olerkiak izena artuaz doiazala ta onegaz batera geure izkuntza ause gertatu zan gure olerkari ospetsua zan Arrese'gaz.

Arrese ta Beitia'tar Pilipa, yayo zan Otxandiyon, Loraillaren 25'an 1841'en urtean ta il zan urtarril'en 16'an 1906'en urtean. Sendi oneko gizona zan; bere lenengo ikaskizunak, ikasi ebazan bere yayoterriyan ta emen egon zan amairu urterarte. Urte onekin, artu eban gogotasun andiya, ertilanetan ikasteko ta yuan zan, Gazteiz'era, sarturik emen ikastola ertilan ikaslari, zeñetan guztiz maite eban lan ori. Eretxirik naiko ikasi ebala lan orretan, aldendu zan bere etxera zeñetan egiten ebazan guztiz gauza ederrak, bai erriyan ta bai zulian. Lan orregaz, izen andiya artu eban euskal erri gustiyan. 1873'etik 1876'eko guda aldiya, igaro eban Donostian, zelan bizi izan bere lan ederragaz. Aldi orretan egin zituzan gizon andi askoren irudiyak.

Arrese ta Beitia zan txikitxatatik euskel idaztiak maite ebazana, beti sinismen onagaz irakurten ebazan.

Asi zan polito polito, euskel idaztiak egiten, bere asti orduetan. Ta ara emen berak egin zituzan lan eder asko ta nun sariak atara ebazan.

1879'an. Euskaldunen gauzarik maiteena.

Saritua Naparroako euskel Batzordeak, Elizondon.

1880'an. Euskaldun baten gogoraziñoak. Lenengo saria ta urresko medalla.

1880'an. Ama euskeraren asken agurrak.

Saritua izan zan, Elizondon. Olerki onegaz, Arresen izena asko goratua izan zan, Euskalerri ta olerkarien artean.

1880'an. Bizi da ama euskera. Saritua, Mauleon'en.

1882'an. Askatasuna baña Gernikako Arbolapean.

Saritua Bilbao'n Euskal Erriak.

1882'an. Lau burugaz laurak bat. Saritua urresko medallagaz Euskal Erriako Alkartadeak.

1883'an. Nere erriko Ujola. Lenengo saria ta urrezko medalla.

1844'an. Arte nagusiko neurria. Saritua.

1885'an. Jaungoikua eta Foruak. Bardin saritua.

1886'an. Gernikako Arbola ta gure Bandera. Saritua Durango'ko Euskel yayetan.

1888'an. Bizkaitar zarrak ta Erromatarrak. Saritua Bizkai Aldundiak.

1889'an. Euskaldun Bidetea. Eramayon saritua esku makil bategaz.

1901'an. Fides saria. Bilbao'n.

Irakurleak ikusi leikien legez, emen dira ainbeste olerki sarituak, baña orrez ganera, beste asko dira iragarri ez doguzanak, lartxo au luzetu ez deiten. Uste dot au irakurriagaz bakarrik, askok gogoratu ziñeyela nor zan Arrese ta Beitia, au da ba berari egun ospetsu bat egiteko argitasun bat geiago.

Asko poztu giñekez ikusirik Euskal Erriyan onelango olerkari bikaiñak ta oraiñ iñoz baño obe, laguntzeko geure olerkari ta idazlari, Euskalduna igon dagiyan gure izkuntzak ainbat lasterren gorengo mallaraño.

ANDIKONA

ERRIETATIK

OTZANDIYO

EGURALDIYA

Lengo urtietan legortia ta aurten euri larregi baserritarr'en ondamendi. Bedarra, artua ta babia artuko dira, baña gari, patata ta abar... bapez.

ZORITXAR BAT

Otaiora'tar Toribi etorren bere txirringutsian eta bidetik kanpora urten da zauritutа gelditu zan. Geiyago egiñ etxakonian pozik. Kontuz erabiltekuak dira orrek tramankuluok.

PALANKARIYA

Zubizabal'go Erauzkin morrosko errimiak "disko" ta "palanka" gaizetan txapeldun urten dan Zornotza'ko yaiyetan. Biar dan eran biziten bada txapelketa asko irabaziko dituz morrosko onek. Zorionak.

DONOSTI'KO ATARRENE'RI

Agur aiskide: Arrese ta Beitiaren Olerki zaira etorri nai dozuela aldra batek eta ze eratan etorri leikian yakin gura dozu ¿ezta? Ara: Goixe'ko zazpiterdiyetan urteiten dau bebillak Durango'ko geltokitik Gazteiz'era, ta Otzandio'ra bederatziyak ingurura'ko eltzen da. Arratsalde'ko iruterdiyetan urteiten dau beste batek ta lauterdiyetan sartzen da emen. Gazteiz'dik goixeko zazpiretan uteiter dabena, ona zortzireta'ko etlzen da; eta zortziretan urteiten dabena bederatziretako. Besterik eztago.

Donostiarrok oba zenduke, neure eretxian, or lenbiziko bultzian atera ta Durangon Ezkurdi'ko Txomiñ'enian edo Moreno'nian bebil bat artu jun-etorrirako, ta amarreta'ko ardura barik elduko ziñatekeze; eta aldratxo bat biidu ezkero garesti ere ez noski. Besterik biar badezute, galdetu.

ARRESE TA BEITIA'REN OMENEZ

Euzkadi'ko lan egaletaraño zabaldu da, noriyonez, Arreseta beitia'ren ogetabost urreneko olerki-yai izparra. Guztiyak dakiye il onen 24 garrenian izango dala yai eder ori, ta ainbat lekutatik yente aldra andiyak etorriko diranen izparrak doguz. Baña etorriko diran guztiyak gauza bat kontuan euki biar dabe. Otzandiyo uri txikiya dau ezkero aurrezdik gertau biar dira-gauzak, batez be, bizigaiyak; augaitik, bazkaidu barik gelditu gura ezdabenak denporaz esan biar dau.

Ara emen uriko yatetxe guztiyen ixenak: Fonda del Pilar; Café de la Unión (Txomiñ); Café de la Amistad; Kapanaga'ren yatetxia, ta Unzalu'rena (estanco) Guztiyetan ondo ta merke emoten dabe. Baña aurrezdik esan biar dala ezaiztu gero (1).

BEKOLETA

(1) Lan au amaituta gero, Olerki yai ori, Irailla'ren 21 garrenera aldatuten dala artu dot barriya.—Beko.

DURANGO

Jaiburu aurreko egunian amaitzeko Uribarri'ko Miren Neskutza, Uri-Zaindari nagosijari bederatziurrena eguaztenan asi jakon.

Gixoste ederra batzen da, ta azkenengo iru egunetan itxaldi ta gusti ixango da.

Itzaldijak Sertutxa Joseba Mirena, Gotzerki-Irakasle ta Salatze Jaunak egingo dauz.

Jaiburuko itzaldija barriz Iturraran Gernika'ko txaupalburubak. Onek euzkeraz nai ixan ei-dau, baña ez dautsoe axurik emon.

Txonitz au Udalak ordaintzen dau, ta euzkeldunai euzkeraz barik erderaz ogija emoten dauskue.

Euzko-Langilliak oraintxutan, erijotzaz, bazkide bi galdu dabez. Bata, Zubizarreta Kepa, berramar ta lau urtedun mutilla, bestia emen, Pujana Kandida, gixon ezkondua, G. B. Sendi bijai atsekabekide gayakez.

Pujana'ren aldezko jaupea geruago irragarriko da; Kepa'ren aldezkua, datorren igandian, amar ta laurenetan, Yurreta'ko Mikel Deunaren ertxadonan ixango da.

Urijon elgorrija edatu da, orain arte naikua gexotu diran arren ez da bat baño il.

Illa onen irugarrenan Galdakano'n jaupa barrija egin eban Ortuzar Pantzeska, iru bat egunian emen ixan dogu. Poz-pozik agurtau geban, eta Araba'ra errabunak jaten juateko gertu zala esan euskun.

TABIRATARRA

BASAURI'TIK

¡AUP...!

Emen gara, jazteko zuri, ta garriko txapel gorridunok. Aspalditxuan ibili dira emeko gaztedi moltso bat ezpata-dantzia ikasten, ta bai ikasi, be. Lengo Deun Iñaki egunean pozgarri andiegaz, ikusi geunduzen, polito apaiñdute Ibai-ondon, ta bai lengo igande, an, be Udebarriko lorantza dozazala, euren ikurriñe batiatuten, batiatu eben Urgoiti'tar Sesario Apaiz buru jaunak Aranburu'tar Miren neskatilla amabitxi zala, ba beronek eta beunen lagun Lone ta Miren'en arte egin eta saritu dautsie ikurriña au ezpata-dantzari, ori jaupa ondoren yantza aldi, bat egin Deun Fausta'ko zelai'en ta Urbire yoan ziran txistu soñuan, au jarraituteko dantzia. Onek dire yoakerak jolasera onek neure biotza dardakadaka egon zan pozagaz beintzet aiñ gogotsu ikusite geure mutillok, geure oitura zarrak aiñtzalduten.

Milla esker geure Urgoiti'tar Apaiz buru jaunari bere gogo oneko lanagaitik, ta bai iru neskatillari, be eurek egin dauden sari ederragaitik. Idazki onen bitartez artu dagiela ezpata-dantzari moltso guztien biotz-biotzeko esker beroa.

BASATXORI-BAT

ZAMUDIO'TIK

IÑAKI DEUNARENEN EGUNA

Gogo andiaz egon gintzatzan begira egun orreri: zergaitit dan gure Euskal Erriko Jaun andiena; ikustia zan ba zelan alde egin gendun erri orretatiko. Ba asirik gure erriko; Asla'tar Peli bere ama eta bere etxeko arteko guztiak; juan ziran Loyola geure Iñaki yayotetxera. Poz pozik etorri ziran leku orretatik. Ikusirik bertako gauzak ederrak. Olantxe ba, ez bakarrik aurten ezpada datorren urtian asko geyago juango gara toki orretara gure Iñaki ikusten.

IBAIONDOKO JAIAK

Gazte asko ziran juan zirianak Urondora ikusten; an ikusi gendun gauza ederrak; zein diran, gure erriko pozgarria andiena, orrako zantzoak eta palankariak, eta asko txarragoa be ezta mukurrak apurtuatiak; baña politena zan arako ainbeste mutil gazte yantzan ikustia batera. Alantxe ba igaro gendun gure Jaun andian eguna.

ORTU SANTU BEDEINKAZIÑOA

Gauza bearra zan toki ori zergatik lengoa zan guztiz txikerra eta ganera egon zan bide onduan. Orregaitik ba derrigor egin bearrekoa izan da gauza ori. Eta uste dot ederto egin dala aren asikeria, ba goseko amarretarako erri onetako etxe guztietako lagunak egon ziren eta ze ederto egon zan gauza ori, ba danak an batuta ango lanak eginda, danok juan giñan eleizara gure jayatako bearra egiten. Nire asmua besterik ezta eskerrak emotia gure parroko gaunari eta gero erriko agintariari.

ZAMU

ZEANURI

ANDRA MARI JAYAK

Laburpen bat.

14 arratsalde'ko 6'tan Plaza'ko erriko-etxetik urtenda udal gizonak danbolintero aldrea aurretik bolandera otsian goiko elexara da ondoren. Abestu'ko da Valdes Goikoetxe'an agur-erregiña edo Salvea. Aldekoa Jon jaunak lagunduta orgañuan.

15. Goxean-goxetik biribilketak iru zubietatik. Amarretan Andra Mari elexa nagosian eleizkizuna. Onai-edo altarak ederto apainduta. Abestuko Pontifical lenengoa bertako da kanpoko abeslariakaz. Itzaldiak iru egunetan Etxezarraga Miren Biotzeko erri-onetako seme enzutetsuak.

Elezkizun ondoren udal-gizon da txistulariak biurkezan. Ezpatadantzari aldra biak txikiak da andiak dantzatuko dira Urraburu'n Zabala'n edo Plazan.

Arratsaldean:

Bezperak. Da ondoren lauterdietan pelota partidua pelota'ri entzutetsuak (auron ixenik ondiño eztakit). Aurreskulariak, txirringuts ariñeketa.

Erromerie, txistulari eresi-otsian.

Illunkeran zine: a bertako gauzak politak ikusteko ta barre-egiteko barregatrikeriak.

Aurreko-egunean lez eleizkizunak.

Umeen yokoak eta abar.

Albokariak eta txistulariak.

17'an. Aurrerago'ko egun baten esango dogu.

Beste gauza batzuek artean gertetan dabiz emengo txiro-etze ongilleen izenean jaiya.

Atxurdin edo lapidea ixenakaz. Abestiak. Bertsoak, bakarrizketa ta abar. Baita egun orretan Enbeita gure Olerkari andia emen izango dogula esan dauste.

GORBEI'EN

Igandean 10'an. Urtero lez bertoko ermitatxoan ospatuko da Andra Mari Edurretako eguna meza abestua da itzaldia be izango da, mendi ospetsu orretan.

DEUN LAURENTZI

Salontzo'ko ermitan emengo Uribe da Otsemendi auzunian ospatzen dabe jayau. Basatxono edo ermita au errikorik antxiñakoena da. 16 ermita dagozanetatik. Amarretan meza abestua itzaldia igaz egongo da. Baita urte-barruen ildakoentzat otoi egiten da emontako limosnaen saritzat. Konbidedu asko izaten da. Etzeetan andi da ortik etorrita.

NASKALDIJA

Andalucia Txipiona'tik. Añibarro aba erri onetako seme-euskeltzale argia.

Gorbeien egun batzuk Azkue ta Astorki jaunak.

Burgo'tik etorrita emen aurkitzen da Rotaetxe Andoni jauna.

TXISTULARIAK POZIK

Donosti'an egun eben yotaiditik pozik etorri dira txistulariak.

EZKONDEYAK

Goiko elexan yoan dira bigarrenak.

Ortuzar Franzisko Altzuste'koa Bilbao' Engrazi.

Zita'koa Goukouria Mateo Azterrikoa Kandita Luisa Zika'koagaz. Zorionak.

KAMIONETEA BARAZAR'TIK BERA

An beko troka baten agertu da yaube barik. Ttxurea dagoanetik txirinbuenta'ka yausita. Baña yaubenen dago 3 au da ba andiena. Iñon eztala agiri diñaude iñor-bakarrik inderra emon da etorrikoa edo izan ete da ba?

Agintariak auxe egin biar leukiela uste dogu.

Erri-barruen geldiro doyan belbile edo automobile zigortu izango dala ipiñi. Arin dabillenari orixe egingo dautsela ta iñor eztabil geldiro. Ba batera ipiñi.

ESKEKOA TRANBIEK ATRAPAU

Eguasten goxean 4 1/2 takoak emen urte ebanak azpien arduredunak edo enpleauek ikusi barik egoana bertan dana apurtuta geratu zan gixaxoa. Sakeleak aurkitu eben papeletatik Palentziekoa zala (G. B.). Edari larregiak-gauza onik ez.

BASERRITAR BAT

GALDAKAO'TIK

"ALGORRI"-RI

Orainguan bai lotsatu nozula. Neure buruba jakituntzat ez daukot, baña, zuk jakituna nazela jarri dozu Jel-Batzokija'tzazko idazki luze ta mamintsu-mamintsuba argitaldu dozunian. Orainguan, antza danez, ulia artu dauztazu, benetan. Jakituna-ordez, ezer ez-dakidana edo oso-gitxi dakidana ezan ba'zeindun, zuzenago egongo ziñian.

Gordiñegi edo gogor egiten dogula "Goitarra" "Tximelarpeko" ta neronek, era orretan, esaten ei-dabe, iñoz entzun dot, baña zuk guztijoen ganetik jarri biar dozula ta naz, zeure Jel-Batzoki arazoe'tzazko jardun orretan.

Bide txarre'tik dabillen jeltzale deitzen dirianai egijak esaten za'jakoz min artzen dau. Ba, zure idazkayak atara-daun abarr-otsa be andija ixan da aren artian ta zure eritxiak ontzat ez dabez artu, bai baña, zntzuak. Gure Irakasle, Arana eta Goiri'tar Sabin'ak zabaldu ebazan irakaskixunak bere gordiñak, baña, zintzuak ziran, ta neure adiskide batek esaten eustan legez, oraingo jeltzaliak bere, Irakaslarijak erakutsi euskun bidia'ren zuzenbidia dala onena, gordiña, gogorra ta latza bada-be, barriro artu biarko dala. Erabagi garratzak artu ta bete erazorik, geure eskubidiak, au da Jaungoikua eta Lagi-zarra, biar dan legez jabon nai ba'doguz.

Gaurko jeltzaletasuna, Sabin-aldikoen antzekua be eztala, zuk ondo-be-ondo dakixu, ni baño be zurragoa zara ta, zintzotasunik ezdalako jeltzale asko'ren artian.

Lasto-asko ta igali gitxi dagon edo artzen dan etxaldeko lurra dirudi jeltzaletasunak, gaurko egunian. Azi-oña erein da, baña, lur onk eza edo, ondo jorratu barik edo, nik ez-dakit zer jazoten dan, ezin dogu igali ugeririk artu.

Ori ta guzti bere geure lana-gaz arnari asko artzen ez-pa-dogu bere, gitxi, baña, onak artzia, obe-dogu.

Errazago dala esan lei geure-geuriak diranak jabotia, atzerrikuak artu ta erabiltia baño, geuriak ikusi ta ikasita daudoguz, ta atzerrikuak ikasten aldija be igaro biar da-ta, alperrik ez-daigun aldija igaro.

Ganera, geure-geurijak diranak ezpa-doguz, zuzen-zuzenik gordetan geure oñordekuentzat, noz edo noz, galdubak ixan biar dabe.

Abertzale, aberri gauza zale dikurrala edonork daki eta jeltzaliak iñok baño be obeto ta jeltzaliok zaintzen ezpa-doguz geure-geuriak diranak, geure oñordekuak ¿zer ta zelan ikasiko dau bere-aberri gauzak zeintzuk ta zelan erabilli biar duezan?

Jel-jarraitzale zintzuak, edonun, ezagun dira, orrelakuak edo berenez edo Irakaslarija'ren erakutsi ederrak bijotzian ukutu dautselako, bere jarraitzale zintzuak ixateko zin-egin dabenak dira. Orrek dira jeltzale zindoak ta orrelakuak diranak bakarr-bakarrik Jel-Batzokietara deitubak dira ta Jel-Batzokijetan bazkide ixan leikezanak. Onekaz zenbatu leike Jel-gudaritzia ta Jel-alderdija.

BILDUR

MAÑARI

YUAN-ETORRI

—Villanueva del Arzobispo'tik etorri zan illabete inguru emen igaroteko asmuaz Ane Deuna'ren Pauliñ Aita, irukoiztarra.

—Eibar'en aldi luze bat egiñda, eguenian etorri zan Usaola'tar Martiñe.

—Egunokaz emen aurkitzen da Uranga'tar Andere neskatillia.

—Bilbo'tik etorri zan udaldiya igaroten Barrenetxea'tar Ipolita'ren sendiya.

—Emen egun asko igarota lengo astian yuan zan Pobeña'ra Magunazelaya'tar Basilise, bere seme-alabakaz.

—Bilbo'tik etorri zan Belakortu'tar Paskale.

—Gazteiz'ko yai ospatsuetara be amabi lagun inguru yuan ziran.

ARRENTZA

Igaro zan asteko larunbatian egin zan arrentza (errogatibia) Urkiola'ra. Urte guztiyetan lez goizeko seiretan urten zan emengo eleizatik.

Gero, ara-osteria eginda Yon deuna'ren basotxono'ko zugatiyan gelditu ziran bazkari eder bat egiten Udala (Ayuntamentua) ta beste batzuk.

Arratsalde guztiyan umore ona ta barriketia ugari izan zan. ¡Bai ba! elduten zan guztiyentzat, beti lez, mama gozua duban eguan eta···

BEDERATZIURRENA

Eguaztenian asi zan Jasokunde'ko Andera Miren geure Erri-Zaindari maitearen bederatziurrena. Illuntziko zazpi ta erdiyetan egiten da. Ainbat lagun eltzen da.

ZAURITU

Lengo eguenian, Zabala'tar Augustiñ emengo gizona txirringutsak yota arpegiyan zauri batzuk egin yakozan. Txirringutsian etorran gizona be gorputzian zartada ederra artuta, osakuntza egiten Eibar era Arrillaga yauna'regana eruen eben.

Biyok laster eta ondo osatuko al-dira ba.

LUGIÑAK

Aste-onetan arbi edo nabuak ereiteko lurrak gertetan diardue. Ta arua dagoarian gariyak yoten be bai.

Artuak, aspaldiyan yausten diran euri zaparradatxuakaz ederto urestauta ederederrak datoz. Udagoiyen ona lagun badabe artotza ederrak egingo dira.

ERRIKO YAIYAK

Barikuan, Andra Miren yaiyak diralata, baten batzuk sekuleko yaiyak gertetan diardue. Eleizkizuneen ostian ezpatadantzariyak ederto dantzatuko dabe. Onetarako Udalak ogeta-amabost ogerleko emongo dituz. Txirringuts-ariñeketa be emengo mutillen artian egingo da; lenengua, bost ogerlekogaz saritua izango da; bigarrena, irugaz ta irugarrena bigaz.

Entzun dogunez, yaun esku-zabal baten agindüz zantzolariyak be egongo dira. Oneentzat, diru parrastada ederren bat gertauta ei-dago; lenenguari eskukada bat ogerleko; bigarrenari esku erdi; irugarrena ta laugarrena be putz-erroskillakaz sarituak izango ei-dira.

Baita itxulipurdika edo burruskanka ondoen egiten daben agure edo mutilla be, berak gura badau beintzat, txapelkada bat ogerlekogaz saritua izango da; ta beste enparau guztiyak aize otzagaz. Sargori badago alako txarto be etxakee etorriko ta.

Ya ba mutillak, bizkor ibili; orrenbeste diru ta gauza eztozak beren irebazten da.

Diñoenez, B'tar J. mutilla, sariyen bat "seguru" daukela ta, pozarren arterik artu ezinda barregarri ei-dabil. Irebazten badau, bere alde belarri biyak ardura andi bagarik yokatu leiz.

MAÑARIKO

SEGURA

ERIOTZA

Azken laguntzak artu ondoren Jaungoikoak d e i t u du Erbiolako, Lardizabal'tar Juana Josefa 72 urteko andre ona. Goian bego!

JAIOTZAK

Albisu'tar Jose'ren e m a z t e a k eta Ugaide'tar Elias'enak seme bana eta Imaz'tar Joakin'en emazteak alaba bana izan dute. Joioberri eta gurasoak ondo daude. ¡Zorionak eta jarrai ortan!

UDA IGAROTZERA

Urtero bezela aurten ere emen daude "Kolonia eskolar"-eko 60 neska, gexo-etxeko lekaime edo mojak zaitzen dituztela.

AGURTU DITUGUNAK

Igandean bostekoa estutu gñion Ordiziako Sarasola Euskaltzale jatorrari, bere lagunakin arratsaldea igarotzera etorrita.

—Ustez-uste gabe bostekoa estutu bearrean gertatu gera Doitxeri'ko (Alemani'ko) Bahr euskaltzale bikañarekin. Orain ere langille datorkigu, gure aditzaren zeaztasunak aditalduaz! Ikasbide ederra, gere gauzak aintzakotzat ez dauzkagunentzat!

—Emen agurtu ditugu, Donosti'ko Santa Isabel'tar Leonardo jauna ta alaba Karmen anderañoa.

—Udaldiko egun batzuek emen igaro ta Donostiko txokoratu da "Delbos" etxe ezaguneko Elizegi jauna.

OTARRA

AZKOITI

ERRIKO JAIAK

Andre Mari ta Deun Erroka uri zaiñdarien egunetan, Dagonilla'ren 14, 15, 16, 17, 18'an, Txadon nagusian illuntzian 14'an Andre Maria'ri abestuko diote Agurra (Salbia) Eslava'rena, onen ondoren kale jira errespatzak; 15'an goizian izango dira txistulari dultzaiña eta errespatza Jotaldiak (diana) 9 1/2 tan ibildeun eder bat kalietan. Amarretan Jaupa nagusia abestuko dute "Ravanello"-rena txonitza egingo du erriko seme Jaupari Agurgarri Abaunza'tar Andoni euskeltzaleak, Jaupa amaitu ondoren erriko txirrin-gillarien sariketa, Santa Cruz'ko bidetxabalari bost bira egitea. Sariak 50, 40, 30, 20, 15, 10, 5 laurleko, arratsaldian eleizako Jaiak amaitu ondoren, eskuzko partidu eder bat alde batetik Peru ta Atano II aurka Sustarra ta Urzelai. Gero enparantza nagusian kaskarra biltzia 20 bira erriko nai duten antxintxikalari danentzako sariak 30, 20, 15, 10, 5, laurleko. Ondoren asiko-da erromeria dultziña txistulari ta musikakin. Arratsian izango dira suzko erreberak; 16'an goizian aurreko egunian bezela soñua esnatzeko, 9 1/2 tan ibildeuna Deun Erroka'gaz. Amarretan Jaupa nagusia abestuko da "Miterre"-rena, ori bukatzian txirringillarien edo saiak onera etorri nai duten guztiak aske dira, beren ibill aldian izango dute 70 kilometro Santa Cruz bidetxabalari ogei bira, lenbiziko saria 200 laurleko eta beste tresna ere bat ere bai, eta orrela Jarraitzen dute sari onak eta asko. Arratsaldian partidua Etxaniz anaiak Atano anai IV, VII aurka, uriko gaztedia pozikan arkitzen zaigu beok ikusteko. Gero erromeria aurreko egunian bezela; 17'an arratsaldian lenbizi partiduaSalegi ta Urzelai aurka Uria ta Etxaniz I. Ondorenian aureskolarien sariak, nai duten guztientzat lenengoa 50; 40, 30, 20 laurleko, baita izango dira bikoen dantza sariak lenengoentzat 60; 45, 30, 20, 15, 5 laurleko, onetan ere nai duten guztiak artu lezakete etorri bada erakustera gure dantzaketa ariña, badira Euzkadin ederki egiten dutenak, eta ikasi dezaten gaurko gaztedi dantza lotu zaliak zeiñ ederrago zaigun Euskaldunei, ori amaitzian ere jarraituko du erromeria eta arratsian zuzko errebera ta guzti; 18'an Erriko abere ganaduen sariak, asko dira; 2.000 laurleko banandukо dira, orretara etorriko dira Aldundegiko Lendakari eta aldunak; orra raiko jai aldi. Osasuna eta txindia dutenentzat zer geiago biar da?

Datorren igandia (10'ra) izango dute jai aundia Deun Martin ballerako langille etxe berritako biztanliak; zergaitia dute, beren etxe politak bukatzeko ondo, Aldundiak eman dioten laguntza txindiz iritxi dutelako, ta gañuntzeko gora bera guztiak aiñ ondo urten diztelako, beragatik jarri dute oturuntza edo bazkari aundi bat. Ontara izkiñi diote Aldundegiko Lendakari, Alberdi Aldunari eta erriko agintari lenbiziko iru Endore Jaunari, beren mai buru, bertan izango dira noski, bazkaldarrak: guztira diote dirala 140 bat, berekin dute errespatza, goizian jotaldia entzuteko eta arratsaldian dantzan egiteko. Zein geldi egon jan edan ondo egin ondoren, entzuten danez ezdagoz geldi egoteko andrak aurrenengo dirala. Tira ba, egun eder bat igarotzia opa dizutet alaitsu eta gentza on batekin.

Igandian Deun Laurentzin izan zidan abertzaliak pozez etorri ziran bertatik, aiñ egun ederra igarota. Noia ez aspalditxoan onelako atseden bat artu gabe egon ezkero. Beste bat laister balego nai.

EGI ALDE

JATABE'TIK

Arrieta'tar Kayetan zanaren alde, orain igande batzuk urtero egiten dan elizkizuna, bere alaba Arrieta'tar Jone'k ordainduta egin zan. Bere azkeneko gurarija alan ixan zan, urtaro bere gogo alde elizkizun bat egitia, ta alan egiten dautze. (Goyan bego).

Elizkizunori Lur Langillen etxian egin zan.

✣ ✣ ✣

Txadona barriztau dabe, ta lenengo elizkizuna barriztau ezkerotik Iñaki Deunaren egunian egin zan. Elizkizun benetan ederra ixan zan. Goxean umetxuban Jaunartzia, ta gero meza nagozia, ederto abestuta.

✣ ✣ ✣

Gaur San Loentzoak dirala ta, erri onetan jai ederrak egiten dira, ta ainbat erbesteko, ta bertako erbestian bixi diran seme etorten dira eguna euren sendijakaz igaroten.

Jatabe oitura onatako errija da, ta ezta jantza nastaurik, eta onelako gauzarik egoten. Bear bez, ta alan jarraitu beti, eta gogor egin bestera egin gura dabenari. Geure tanbolin soñuko jantza azkatuba lakorik eztago ba-ta zetarako itxi bestetik sartuten. Gogor Jatabetarrak, erakutsi beti zeuron asaben oitura onak. Alan jarraitu beti.

JATABETARRA

ANDOAIN

Goiburuko etxadian egiten dan jai ospatsu ortan, beñere baño geiago izandu zan aurten auzo errietako ostea, alde batetik igandez zalako ta, baitare ain egualdi ona zalako. Amarretan jaupa izandu zan abestuba Perosi'rena eta itz aldiya eder askua gure txaunburu Bermejo jaunak egiña. Ondoren eman zan erlikiya eta baitare au bera arratsaldian. Lauretatik illuntzerarte gaztediya naikua jolastu zan. Jaunari eskerrak, ez biarrik etzan gertatu.

EZ BIARRA

Ostiral illuntzin berebil batek arrapatu ta il zuan erri ontako idazki banatzalle Olalde' tar Estepan,en alabatxo zazpi urtekua. Bat egiten gera sendi orren samintasunian.

—Uste gabeko eriotz batez aldendu da ludi ontatik Ganborena'tar Eli, Elizondoko basetxeko gizon gaztia. Jaunak berekin dezaia.

—Gaxorik arkitzen da Erretxe'tar Sorkunde mirabia. Nai degu lenbailen osatu dedilla, zergatik nabaituko da laster txadon apainketan.

—Baita ere gaxorik dago Irazu'tar Andoni mutil gaztia. Orobat nai diyogu oni ere azkar bizkortzia.

BURUNTZA

AREATZA (VILLARO)

NASKALDIYA

Santander'eti etorri dira Gorostiaga'tar Eulogi abadea, Eizaguirre'tar Kepa Udal-idazkariya, Esparta'tar Satur pelotariya (Villaro II) eta Ayesta'tar Alberta salerosiarija.

Baita emen du axe ta urak artzen etorrita Aretxabala jauna bere sendiyagaz. Baita Beitia'tar Enrike (semia) osalaria bere emazte ta alabatxuaz.

ERETXIAK

Lenguan irakurri neban izparringi onetan "Un veraneante" idatzita zelan bere eretxiz da artu daben etxureti laster izango direla merkatu ta erromeri perilekuan.

Orrei (veraneante) baño Landa-arten etxura geyan barruntetan deutsat (danak jan bear ete deguz ba).

Itxartzen ezpagera zelai (plaza) aldekuok estutuko gaituez, frontoya eruan dabe gorutz, erromedia bere larri ebillen urte betian au izan zan beintzat. ¿Gogoratzen yatzue nok eruan eben? ta barriz kale konpontzea urrengorako utxi. ¿Zer dala ta ez dira atara eramatera pelota-leku ta kale barriztutea?

Azagariei azagarikeria egiten ezpayako txarto izango da artzaiña (pastorea).

Itxartu plazatarrak lo egon barik.

SANTANDER ALDETI

Esanda egoan lez lengo igandian izan ziran Santander'eti emeko ezpata-dantza txikiak, txistulari ta aurreskulariyak.

Ondo artu ei dabez Uri orretan da pozik etorri dira eurok. Bato batzuk kukuak arrapatzeko gogoaz lotu ei ziran bertan baña onek iges ein da asarre agertu yakuz.

ITAUNA

Egubenian artu neban idazkitxubat itautzen eustala A. L. onela ¿Ze jai egingo zeunke sere eskuen balego Deun Bartoloma jayetan? Erantzunai etxoten lotzen naiz.

Andra-Mari egunian J. L. erantzungo deutsut izparringi onen bitartez. Zur egon da ondo irakurri.

OSTERA BE TXAKURRAN AURKA

Irakurliak iñoz egon zare Villaron? da ez dozuez ikusi alako txakur artaldeak kalian? ba emeti dabiltzazan konpotar danak ikeratute gelditzen dira euren ausi zarrakaz.

Ta ez bakarrik ausi baita gitarria joten be ederto dakiye. Jayetako ez deude zetan ekarri soñularirik.

Txarritute dagoz odola dariyola sarna edo olako pestekeriz beterik. ¿Zer egiten dabe Sanidadeko gizonok naurriyek artu barik eurokaz?

Ta alkatia ¿zeri begira dago? eztauz ikusten entzuten euron orroiyok?

AKATZA

OIARTZUN

Erriko jaiak (San Ixtebanak) ederki igaro ditugu. Goiz goizetik txistulariak birikilketa politak juaz bazterrak esnatu zituzten 10'tan Bartolomeus'en meza, Lizarralde apaiz jaunak itzaldi ederra, elizkizun bikaña uraxe. Gero txistulariak erestaldi ederra, aurren Errenderikoak gero danak batera (11) euskal eresi txoragarri aik jendiak gogoz entzun zituan. Bezpera ondoren erriko agintari ta apaizak makil dantzarien urren udaletxera, enparantzan makil dantza On bide'ko gaztez iauak, Irutxulo eta txistularien bitartez naiko dantza garbi alere. Bigarrenean abere batzaldia Eguardien pilotariak Loiolako Etxarri anaiak Aranburu ta Gaztelumendi Oiartzuarren aurka, azkeneko onek gutxi egiñ eta doi doian anaiak irabazi zuten Arratsaldian aberien sari banatzea ta laisterkariak. Irugarren eguneko eguastian bertako lau gaztenartean pillota partidua arratsaldean txirrngariak, gabeak suak eta 11 arte soñuata dantza.

Jai garbiak, egokiak izan ditugu aurrera orla jarraitzeko Jaunak lagun dezaigula.

ENARA

ARPIDEA

Gure lankide "Anxuberro", Saint-Pierre yaunak Cartago'ko gongotzain-errian abadegeitarako betiko ikasketa-sari bat bertako seme batek abade-ikasketak dubarik egin ditzan.

	Laurleko
Lengo	3.196
Elgezabal'tar Kosma	25
Lertxundi eta Deprit'tar Miren	50
Muguruza'tar J. A. en semiak...	5
Amann'tar C. E.	5
N. de M.	25
Zabala'tar Perderika···	5
Agirre'tar Kesara	50
Bastida'tar Errikarte	50
Arrospide'tar Jon	10
	3.421

Para el nuevo Seminario

(Recibido en esta Administración)

	Pesetas
Anterior	1.582
Evaristo de Bustinza	5
	1.587

GOBIERNO CIVIL

La actitud de los obreros tranviarios

El señor Cabrera, contestando a preguntas formuladas por los periodistas acerca de ciertas actitudes acordadas por los tranviarios en una asamblea, dijo que conocía el hecho extraoficialmente, pues todavía no se había presentado ningún oficio.

Añadió que el Comité viene trabajando con actividad para resolver las cuestiones planteadas por los obreros, hasta el punto de que ya han sido aprobadas muchas de las bases, quedando únicamente por resolver lo que afecta a los salarios.

Dijo también el gobernador que reinaba tranquilidad completa y que había recibido varias visitas.

Los obreros tranviarios acordaron en la asamblea de referencia lo siguiente:

Primero. Que se conceda el pase de libre circulación en todos los tranvías de las Compañías a los empleados, tanto de paisano como de uniforme.

Segundo. Que sea obligación de las Compañías la extensión de nuevos carnets a aquellos obreros a quienes se les haya extraviado, y que la concesión de tarjetas económicas llamadas familiares se haga extensiva a los hijos solteros y esposas de los funcionarios, y padres y hermanos de los solteros.

Tercero. Que desaparezca el actual régimen de castigos injustificados.

Cuarto. Que ningún obrero sea responsable de las averías que puedan producirse en el material a ellos confiado, así como tampoco a los cobradores del extravío o robo de billetaje.

Quinto. Que se ponga en vigor el descanso semanal, como la ley determina, y que sea retribuído, cual se hace ahora decenalmente.

Sexto. Que mientras no se ultime el contrato de trabajo y sea puesto en vigor, se aumente el sueldo en una peseta a todos los obreros en general.

Séptimo. Que las horas extraordinarias que se trabajen sean retribuídas con el 50 por 100 las diurnas y con el 75 por 100 las nocturnas, bien entendido que, si dentro del plazo que la ley concede no son concedidas estas justas peticiones, nos veremos en la necesidad de declarar la huelga en todos los tranvías de Bizkaya a la terminación del último servicio del día 16 de los corrientes, al amanecer del 17.

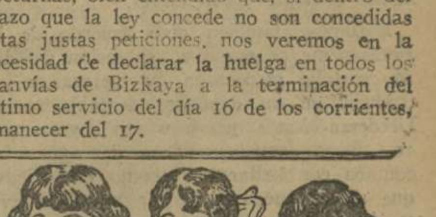

Cuide del cabello de sus niños

Aplicándoles con frecuencia Capilar Americano, su cabello crecerá sano, abundante y sedoso. Pídase en perfumerías y droguerías.
Precio, pesetas 6,50.—Perfumería ICART, Barcelona.

CAPILAR AMERICANO